

Deelnemers gaan voorlopig naar locatie in Oss

Overname Kostendeskundige Bouw door Vitruvius Opleidingen

"Een zwaar besluit", zo noemt Vitruvius Opleidingen de overname van de opleiding Kostendeskundige Bouw. Deze dreigde uit het aanbod van de HAN te verdwijnen. De programmaleiders David Meijer en Jan Rip vonden continuïteit in scholing van vakgenoten te belangrijk om af te haken.

Dirk Dubbeling

Onlangs werd met een persbericht bekend gemaakt dat de opleiding Kostendeskundige Bouw in januari in Oss zijn 2013-editie beleefde. Dat betekent een onderbreking van de jaarlijkse start aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN). Een en ander is niet zonder slag of stoot gegaan. De Haagse Hogeschool stopte in 2012 – en ook definitief – met de opleiding. Hierdoor dreigde een onzekere toekomst voor deze tweejarige scholing.

Vitruvius Opleidingen bv heeft van de Haagse Hogeschool het kwaliteitskeurmerk Registeropleiding van de Stichting Post-HBO overgenomen en is nu verantwoordelijk voor de opleiding. Gebouw De Witte Os, waar het kantoor van Vitruvius Opleidingen gevestigd is, huisvest voorlopig de opleidingslocatie.

Voor de initiatiefnemers van deze stap, de beide programmaleiders David Meijer en Jan Rip, is het een zwaar besluit. Zij zijn al een ruim aantal jaren nauw verbonden aan de opleiding; hun handtekeningen prijken al onder een flink aantal diploma's die de laatste jaren door de deelnemende studenten zijn behaald. De diploma's zijn opgenomen in het gediplomeerdenregister van het Centrum voor Post-Initieel Onderwijs Nederland. Dit is raadpleegbaar voor bijvoorbeeld personeelsfunctionarissen die een check op het curriculum vitae van een kandidaat willen doen.

NVBK-deelnemers in de minderheid

Kostendeskundige Bouw is al meer dan twintig jaar een gevestigde opleiding. De Nederlandse Vereniging van Bouwkostendeskundigen (NVBK) is in 1990 op de Haagse Hogeschool met de opleiding begonnen, specifiek voor het aanstormend talent bij bouwkostenadviesbureaus onder haar leden. Met de Haagse Hogeschool is nog wel een mooie verbinding op het vakgebied: bij het HBO Bouwkunde en Civiel wordt sinds 2010 de minor Cost Engineering in het vierde jaar aangeboden. Bij de studenten die deze minor kiezen zou affiniteit met het vak van bouwkostendeskundige kunnen ontstaan. Om dan na het HBO-diploma vrijwel direct te kunnen instromen in de opleiding is minimaal een baan bij een gerenommeerd bouwkostenadviesbureau gewenst. "Inmiddels komen onze deelnemers

in veel mindere mate van de NVBK-bouwkostenadviesbureaus", licht Jan Rip de nieuwe situatie toe. "De laatste tien jaar is het aantal deelnemers uit de calculatieafdelingen van bouwbedrijven fors toegenomen. Zonder deze groep zou de opleiding niet jaarlijks hebben kunnen draaien. Nog veel te weinig calculatoren zijn lid van de NVBK, het zou duidelijker voor het voetlicht moeten worden gebracht dat een calculatieafdeling als intern bouwkostenadviesbureau kan functioneren. In die zin zijn de praktijkopdrachten in de opleiding ook ingericht en wordt veel aandacht besteed aan het trainen van communicatieve competenties die bij zo'n bouwkostendeskundige adviesrol horen."

Elk jaar starten

Sinds 2008 – niet toevallig het begin van de economische crisis – neemt het totaal aantal deelnemers gestaag af. Bouwbedrijven, die ook deelnemers afvaardigen, kijken nu kritisch naar hun opleidingsbudget. Adviesbureaus zetten hun opleidingsbudget al eerder op bijna nul, zij zien via hun urenadministratie veel sneller hoe zij er financieel voor staan. Ondanks de slechte markt voor de bouw en bouwopleidingen wil Vitruvius Opleidingen toch ieder jaar een cursus laten starten. "Als particulier instituut kun je effectiever, efficiënter en flexibeler opereren dan de wat logge en bureaucratische hogeschool, die het hoofddoel van zijn reden van bestaan toch in het reguliere HBO-onderwijs heeft. Voor de gehele bouwkostendeskundige branche, dus inclusief calculatiedeskundigheid, zijn continuïteit en stabiliteit van opleidingen van groot belang. Een jaar overslaan betekent achteruitgang van de docentkwaliteit, het ontbreken van continue kwaliteitsverbetering en kans op teruglopend marktaandeel."

'We kunnen nu sneller en effectiever reageren op de markt'

Valt er dan wat te kiezen uit specifieke beroepsopleidingen voor deze discipline? Rip noemt alleen de opleiding Bouwkostendeskundige van de BOB: "Deze is minder omvangrijk, heeft niet het Post-HBO-stempel en de diplomaregistratie bij CPION, en heeft een leerplan dat niet is afgeleid van het beroepscompetentieprofiel Kostendeskundige Bouwkunde. Dit profiel maakt deel uit van een set van profielen voor het beroep van bouwkostendeskundige, dat door de NVBK is ontwikkeld. Andere door de NVBK geïnitieerde opleidingen, zoals de opleiding Kostenadviseur Bouw & Infra en Kostendeskundige Infra, worden in samenwerking met de HAN gegeven."

Actieve rol NVBK gevraagd

Is het voor deze opleiding helemaal over met de HAN? Rip: "Zoals dat zo mooi heet: 'We verschillen van inzicht over het te voeren beleid', in dit geval over de werving en de jaarlijkse continuïteit. Deze verschillen kunnen in de toekomst zo miniem worden dat de samenwerking weer mogelijk wordt. Hier ligt een rol voor de NVBK, mede in samenhang met de aanpalende opleidingen. De NVBK

heeft de sluiting van de opleiding over zich heen laten komen. Waar in de eerste vijftien jaar van de opleiding de NVBK en cursusleiding één geheel waren, is die logische samenhang in de loop der jaren verwaterd. Bij het ontbreken van een zakelijk front spraken de hogescholen steeds meer het machtswoord uit op basis van hun financiële risico, waar eerder projectmatige samenwerking bij dit soort kleinere opleidingen voor een beperkte doelgroep op zijn plaats is. Onze overname van de accreditatie van de Haagse Hogeschool was een eerste teken van snel en zelfstandig handelen. Dat vonden wij noodzakelijk en in het belang van de gehele bouwkostendeskundige branche. Deze overname is begin 2013 bij het NVBK-bestuur gemeld en publiek gemaakt."

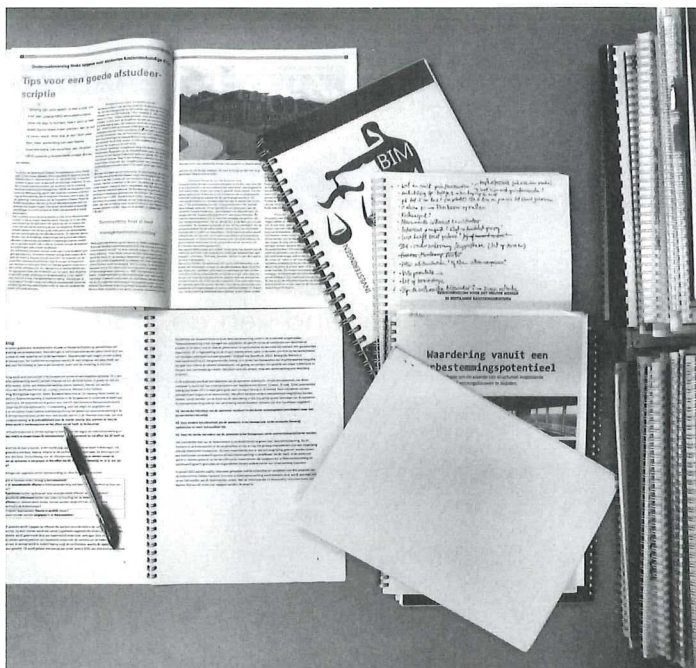
Rip is van mening dat de NVBK een stichting voor opleiding en onderzoek in het leven moet roepen die een aantal bouwkostendeskundige opleidingen beheert en met hogescholen samenwerkt, mits deze zich inhoudelijk identificeren met de opleidingen. "Zo niet, dan wordt elders onderwijsaccommodatie gezocht en doet de stichting de werving." Als voorbeeld bij deze oproep noemt hij de Stichting Kennisoverdracht Bouwfysica (SKB), een initiatief van de brancheverenigingen NLI ingenieurs en de NVBV (Nederlands Vlaamse Bouwfysica Vereniging). In zo'n constellatie zou Vitruvius Opleidingen goed passen.

David Meijer: "De onderzoekspoot in zo'n stichting vindt een prachtige voedingsbodem in de scripties die uit de opleiding voortkomen. Sinds 2004 moeten de deelnemers zelf een onderwerp zoeken, het liefst een dat voortkomt uit de problematiek van de eigen bedrijfsomgeving. Het uiteindelijke scriptierapport wordt op een openbare examenzitting gepresenteerd. Daarmee legt de deelnemer de Proeve van Bekwaamheid als bouwkostendeskundig adviseur af. In de afgelopen jaren hebben we veel actuele onderwerpen zien passeren. Al vanaf 2007 komen de eerste van vele herbestemmings-scripties in beeld en later het echte bouwkostenrekenen aan duurzame woningbouw. Steeds zijn de berekeningen op het niveau van Life Cycle Costing. We zien ook bijzondere onderwerpen zoals Urban Farming als toepassing in leegstaand vastgoed en de ontwikkeling van een vervangingswaardemodel voor de taxatie van bijzonder vastgoed."

Permanente scholing

Rip en Meijer vinden het van groot belang dat hun vakgenoten zich blijven scholen. Rip: "In de opleiding staan niet de vakken centraal maar de kerntaken van het beroepscompetentieprofiel. Per module wordt voor zo'n kerntaak getraind met praktijkopdrachten. In de trainingen wordt gestart met gebouwd de elementenbegroting voor de woningbouw en wordt via de investeringskostenbegroting in de utiliteitsbouw de financiële haalbaarheidsstudie op Life Cycle Costing niveau bereikt, steeds in de vroegste fasen van een bouwproject, waarin de informatie beperkt is. De trainingen toetsen vooral het kunnen leggen van de technische relatie en de kostenrelatie tussen bouwkunde, bouwfysica, constructieleer en installaties. Naast de technisch-financiële opbouw van de modules loopt de ontwikkeling van de communicatie- en adviesvaardigheden van de deelnemers. Van een eenvoudige fiveliner en korte presentatie over jezelf tot een gedegen scriptierapport waarover je op het examen bevraagd wordt alsof je voor een opdrachtgever staat en je het project naar een volgende fase moet loodsen. Dat is dan heel wat anders dan van negen tot vijf achter je beeldscherm zitten. Stilstand is achteruitgang. Zeker in de huidige slechte bouwmarkt moet je je wapenen, ook al kost dat tijd en geld."

Rip zag de noodzaak van een goedgebouwde opleiding al eerder. Als ontwikkelaar onderwijs en rapporteur van het ontwikkelingsproject Erkenning Kosten- en Bouwkostendeskundigen (EKB) zei hij in 2008 in Bouwmarkt: "Er zijn meer contractvormen ontstaan en participanten in het bouwproces willen meer taken op zich nemen. Zo willen aannemers meer projectontwikkelingstaken op zich nemen en rechtstreeks opdrachtgevers adviseren. Hoe eerder je in een bouwproces aan de slag moet, hoe meer aannames je moet doen

De opleiding wordt afgesloten met een praktijkscriptie.

en hoe meer je gebruik moet maken van mathematische benaderingen om tot een te interpreteren resultaat te komen dat de besluitvorming naar een volgende fase ondersteunt. Het wordt steeds belangrijker om ook in de vroege fasen functionele, esthetische en technische specificaties op verantwoorde wijze te verbinden met investerings- en exploitatiekosten. Daar moeten de participanten wel de juiste opleidingen voor gevolgd hebben."

Werving oppakken

Vanaf september 2014 hopen de organisatoren de opleiding op een locatie in de Randstad te kunnen aanbieden. Rip: "Een nieuw onderdak hoeft van ons niet opnieuw bij de post-HBO-unit van een hogeschool te zijn. Voor zo'n unit is vaak de bouw een te specifieke sector om een samenhangend geheel van opleidingen voor in de lucht te houden. Binnen de bouw neemt de bouwkostendeskundige discipline een bijzondere positie in. Het is geen pure technische discipline, maar ook niet een puur financiële. Het is juist de combinatie van beide die de deskundigheid bepaalt. Het bereiken van deze bijzondere doelgroep om deel te nemen aan de opleiding is dus bepaald geen sinecure en kan beter door het opleidingsteam zelf worden gedaan, dan wel in nauwe samenwerking met een opleidingsinstituut. In Vitruvius Opleidingen zijn beide activiteiten nu verenigd. Daarmee denken we sterker te staan in toekomstige samenwerkingen met wie dan ook. We kunnen sneller beslissen over ons opleidingsproduct en sneller en effectiever reageren op de markt."

Meijer: "Een voorbeeld hiervan is de deelname van een Belgische calculator. Dit laat zien dat in België behoefte is aan onafhankelijk oordelende bouwkostendeskundigen. De discipline daar heeft geen eigen brancheorganisatie. Wij onderzoeken die – vooral Vlaamse – goed draaiende bouwmarkt op mogelijke deelnemers aan de opleiding."